

Monumentnummer*: 532270

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **28 augustus 2015**
Kadaster deel/nr **82814/163**

Woonplaats* **Utrecht** Gemeente* **Utrecht** Provincie* **Utrecht**

Kadastrale gemeente* **Utrecht** Sectie* **F** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **1330**

Omschrijving**

Cluster 28. Fortwachterswoning.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

FORTWACHTERSWONING ten zuiden van de ingang van het Fort aan de Klop, en westelijk hiervan buiten de gracht gelegen. Omdat de meeste forten en andere (buiten de bebouwde kom gelegen) verdedigingswerken - wanneer er geen sprake was van mobilisatie of oefeningen - het zonder een bezetting met militair personeel moesten stellen, was er in veel gevallen een aparte woning of andersoortig onderkomen voor een beheerder of wachter. Soms had zo'n woning of onderkomen tevens een andere functie, zoals die van brug- of sluiswachterswoning. Voor wat betreft de locatie van een wachterwoning waren geen eenduidige standaarden; het gebruikte bouw materiaal varieerde, maar vrijwel altijd werd baksteen of hout toegepast. De huidige fortwachterswoning van het Fort aan de Klop is een uit 1882 daterende opvolger van een eerder exemplaar dat binnen de fortgracht was gelegen. Aan de zuidzijde van de woning is een ruime aanbouw onder vlak dak gerealiseerd, ter plaatse van een eerder klein portaal; in het noordelijk dakvlak is een klein tuimelraam geplaatst.

Omschrijving

Ten zuiden van de toegang, buiten het fort gelegen, eenvoudige FORTWACHTERSWONING uit 1882. Op rechthoekige plattegrond, in baksteen opgetrokken pand, één bouwlaag hoog en voorzien van een met gesmoorde pannen gedekt zadeldak met overstek,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

windveren, makelaar. In het zuidelijk dakvlak twee gemetselde rookkanalen. Vermoedelijk gewijzigde toegang centraal in de noordelijke langsgewel; ter weerszijden hiervan een flauw getoogd venster met duimen van luiken. In westelijke kopgevel vergelijkbare vensters en kleiner venster in geveltop; dit laatste idem in de oostelijke kopgevel.

Waardering

De FORTWACHERSWONING van het Fort aan de Klop is van algemeen belang vanwege:

- * Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.
- * Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft een onderdeel uit de periode 1871-1886, namelijk een eenlaagse, bakstenen militaire dienstwoning uit 1882.

- * Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.
- * Het onderdeel is representatief omdat het een voorbeeld is van een op een verdedigingswerk ingerichte militaire dienstwoning.
- * Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat het als gebouwd element van het fort zijn functie nog goed laat herkennen en ook aspecten van de detaillering herkenbaar bleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair wachtgebouw

Functie

Wachtgebouw